

Seminari TAIFA: 20 anys d'economia crítica per la transformació

Aquest any 2014 el seminari d'economia crítica Taifa celebrem el nostre 20è aniversari. Han estat 20 anys de construcció col·lectiva de pensament crític i de (auto)formació d'activistes i estudiants en una visió crítica de l'economia. Interpretant la societat des del punt de vista de les classes treballadores amb un enfoc crític d'economia política. Abordant teòricament l'economia des dels paradigmes heterodoxos que les facultats neguen amb el pensament únic de l'economia convencional que naturalitza el capitalisme i sustenta el neoliberalisme. Han estat 20 anys participant dels moviments socials i polítics, proporcionant eines per entendre el nostre món que vagin més enllà de les robinsonades del liberalisme econòmic i serveixin per pensar una economia al servei de les persones i construir col·lectivament una societat més justa. Perquè creiem que cal comprendre el món per a transformar-lo.

El seminari Taifa neix l'any 1994 a la facultat d'Economia de la Universitat Autònoma de Barcelona en el marc de l'assignatura de Desenvolupament Econòmic. La professora Miren Etxezarreta, que impartia l'assignatura, va engrescar diversos estudiants dels últims cursos de la carrera per formar un grup que estudiés críticament temes relacionats amb el desenvolupament econòmic i, més concretament, els projectes d'integració econòmica i monetària que començaven a planar. Eren els anys

seminari d'economia crítica. La globalització que arribarem a mitjà de la dècada dels 90 amb l'auge dels moviments socials contemporanis.

L'objectiu d'aquest primer grup, de moment vinculat a la universitat, era estudiar els projectes d'integració comercial com el Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord entre Canadà, EEUU i Mèxic (TLCAN), i el Mercosur, el bloc comercial integrat en aquell moment per Argentina, Brasil, Uruguai i Paraguai. Es pretenia realitzar una anàlisi comparativa per observar els efectes d'aquests projectes sobre les poblacions i com es podia diferenciar les conseqüències de la integració econòmica entre països del nord i el sud global, com en el cas del TLCAN, i el que suposava la cooperació entre països del sud com el Mercosur.

Dins del grup era palesa la inquietud per la línia ideològica que es proporcionava en l'ensenyament d'economia i la manca de diversitat d'escoles de pensament dins la facultat. L'hegemonia de l'escola neoclàssica als plans d'estudi d'economia dificulta el treball acadèmic des d'altres enfocaments heterodoxos. Es va pensar que el grup podria generar un àmbit d'estudi i reflexió econòmica sobretot pels estudiants que finalitzaven la llicenciatura i veien limitada la continuació d'una carrera investigadora crítica amb l'ortodòxia dominant. A mesura que els estudiants acabaven la seva llicenciatura, el grup es consolidava com a seminari permanent i espai autònom fora de la universitat, desplaçant el lloc de trobada a la ciutat de Barcelona.

Per altra banda, el projecte original d'anàlisi dels processos d'integració econòmica no es va completar donat que, segons el Ministeri d'Educació, el grup no reunia les suficients qualificacions acadèmiques per optar al seu finançament -s'exigia comptar amb diversos doctorats, però el grup, a part d'algun professor, estava format majoritàriament per estudiants i llicenciats-, a part de les dificultats de treballar acadèmicament fora de la universitat.

Durant un temps el seminari continuà estudiant aquesta mena de processos centrant-se ara en la UE i el procés d'integració monetària en marxa a partir del Tractat de Maastricht. Dins del grup sorgia a mesura que s'anaven estudiant temes d'economia aplicada, la reflexió sobre la deficient formació crítica que es tenia.

El seminari es va decantar llavors per l'anàlisi crítica de la teoria econòmica ortodoxa. Calia conèixer en profunditat les escoles de pensament ortodoxes, des dels autors clàssics i neoclàssics fins els monetaristes, passant pels keynesians i les noves escoles neo i post-keynesianes. Durant més de 2 anys es va fer una tasca de recapitulació, selecció, traducció i estudi de textos crítics de l'economia ortodoxa. El

seminari d'economia crítica, Barcelona de Barcelona.

La tasca formativa del seminari Taifa no s'ha limitat a l'aprofundiment d'aquesta crítica de l'economia convencional. Sempre ha estat present l'interès per paradigmes alternatius que ens permetin entendre millor el desenvolupament del capitalisme, l'acumulació del capital, la teoria del valor-treball i l'explotació, el paper de l'Estat, el mercat i la globalització. La llista d'autors que ens ha acompanyat tots aquest anys d'aprenentatge col·lectiu és llarguíssima, des dels clàssics del marxisme com Marx, Engels, Lenin, Luxemburg o Gramsci fins pensadors actuals com Federici, Harvey, Lebowitz, Bookchin, Bellamy Foster, O'Connor, Brenner, Prior Olmos i un llarg etcètera.

És a partir de 2004 que es decideix anar plasmant i oferint de portes enfora tant els debats que tenim dins del seminari com l'anàlisi que es fa de la situació econòmica. A partir d'aquest moment el seminari esdevé un referent formatiu pels moviments socials. Es decideix donar-li una major importància a la tasca de divulgació acceptant invitacions de molts grups socials per impartir xerrades que ajudessin a entendre el món en què vivim, amb l'objectiu de cooperar en la formació de tots aquells que vulguin transformar la societat. Així mateix, comencem a publicar informes periòdicament sobre els temes que creiem que poden interessar a les persones vinculades al pensament crític, als activistes dels moviments socials, als militants d'organitzacions polítiques o sindicals, o simplement a les persones inquietes i preocupades que lluiten per una societat més justa.

Fins a dia d'avui s'han publicat 10 informes: sobre la situació de l'economia espanyola, el sector públic, el mercat de treball, les desigualtats i la redistribució de la riquesa, la crisi immobiliària i financera, la teoria de les crisis, el rescat dels poderosos, l'estratègia del capital en la present crisi, les alternatives al capitalisme i la Unió Europea i el sistema de la moneda euro.

A les xerrades i a la publicació dels informes s'afegeixen els cursos més amplis que cada any oferim: Introducció a l'anàlisi de la societat actual, El procés de construcció europea, i els més recents: Per entendre la crisi, Per entendre el capitalisme actual i Reflexionant sobre les alternatives.

Aquesta activitat de divulgació dirigida a col·lectius i persones interessades en la formació i participació política activa dins dels moviments socials, no es fa incompatible amb l'activitat de formació continuada dins del seminari. En els darrers anys, a part del grup d'estudi de Crítica a l'economia ortodoxa que treballa sobretot

seminari d'economia crítica de la societat capritana, i el seminari a introducció al marxisme on s'intenta conèixer les bases essencials d'aquest paradigma. El llibre de Paul M. Sweezy, o el de Louis Gill, Fundamentos y límites del capitalismo, ens han acompanyat en aquesta formació. A més de la lectura i estudi de l'obra de Marx, especialment El capital, llegint directament les fonts.

Per altra banda, els companys més veterans del seminari han continuat (auto)formant-se i investigant sobre temes tant diversos com l'imperialisme, l'Estat, el diner o les alternatives al capitalisme. Actualment animen el seminari sobre Marxisme i ecologia que ha començat en el present curs. Darrerament, també es publica el Senzillament, una proposta de material pedagògic per treballar als instituts impulsada per professors de batxillerat i ESO que pertanyen a Taifa.

Aquests grups de treball, que estan oberts a la participació de persones interessades en la matèria, no treballen de forma aïllada sinó que busquen sinèrgies que els permeten enriquir-se del treball d'uns i altres al mateix temps que servir de major preparació per als cursos i els informes que presentem regularment.

Per això, un altre moment important en l'esdevenir del seminari Taifa són les trobades trimestrals on posem en comú el treball de tots els grups d'estudi aquí presentats. I aprofitem per debatre col·lectivament sobre qüestions més enllà de l'economia per ampliar la multidisciplinarietat necessària per entendre societats complexes com la capitalista.

Amb la intenció d'incidir políticament en un projecte transformador a través de la formació econòmica i de la socialització del coneixement, dins del seminari Taifa, com hem vist, li donem molta importància a la formació i al pensament crític, però no com a element d'erudició sinó com a eina per interpretar el nostre objecte d'estudi que és la societat. L'objectiu de la nostra tasca és, per tant, entendre quines són les variables que regeixen la dinàmica d'aquesta societat per tal que serveixi en el nostre dia a dia militant i ciutadà i poder participar amb el conjunt dels moviments socials, en la transformació envers una societat ecològicament viable, més justa i satisfactòria per al conjunt de la població.

Per tot, tot i que molts dels membres de Taifa segueixen les seves opcions personals d'adscripció política, el seminari Taifa com a tal es manté independent i autònom de la pertinença a cap grup polític, precisament per poder estar a disposició de tots els variats i nombrosos col·lectius que lluiten per la transformació de la societat. Des del debat i la discussió rigorosa, amb honestedat i alegria.

seminari d'economia crítica... i recollim l'esperit del seminari taifa. Comprendre el món per a transformar-lo.

LA FESTA

 [20140514-212826.jpg](#)

[\[http://seminaritaifa.org/files/2014/05/20140514-212826.jpg\]](http://seminaritaifa.org/files/2014/05/20140514-212826.jpg)

8/6/2014 Nou Barris

Ens feia il·lusió compartir aquest moment de celebració amb les persones que d'una manera o altra heu format part de la nostra història i construcció ja sigui com a membres actius o com a participants dels nostres cursos i debats o lectors dels nostres articles i informes.

Hi som perquè hi sou. I volem celebrar-ho col·lectivament de la mateixa manera que construïm pensament crític i eines per la transformació.

Per celebrar-ho el 8 de juny a l'ateneu de Nou Barris de Barcelona férem un dinar popular, donàrem la paraula a companys i companyes que ens han acompanyat en aquests primers 20 anys i acabàrem amb un petit concert amb els grups amics Baula i

Atversaris.

Parlaments

Miren Etxezareta

Estamos todos muy contentos por cumplir veinte años.

Dar las gracias a todos por estar allí, por participar en TAIFA y especialmente a Ecoconcern por tenernos de okupas desde hace 20 años y a Baladre por lo que nos ayudan con los informes. A nosotras mismas nos ha sorprendido darnos cuenta que

seminari d'economía crítica

es una indirecta cariñosa para que me jubile, pues es obvio que mi futuro es muy corto, pero eso no quiere decir que no tengo sueños para TAIFA. Y a los viejos se les puede permitir que tengan nostalgia del pasado y sueños para el futuro. Así que me lanzo a soñar.

En estos sueños sólo aparece una cosa segura: Los poderes y valores dominantes de nuestra sociedad ferozmente capitalista no van a cambiar en mucho tiempo. La injusticia, el absurdo y la irracionalidad de la sociedad capitalista en el mundo, en Europa, en el estado español, en Catalunya, es cada día más fuerte y evidente. Por lo que la lucha por una sociedad alternativa seguirá siendo necesaria. TAIFA, y muchos otros movimientos sociales seguirán siendo imprescindibles.

Nosotros hemos optado por trabajar en el ámbito de la Formación y especialmente en Economía que es una disciplina clave para entender el mundo y sobre la que hemos estudiado un poco. Nacimos con la voluntad de mejorar nuestra formación personal y fuimos desarrollándonos para ayudar también a la formación de otras personas y colectivos que lo deseen. Creemos que la Formación es muy importante para fundamentar las luchas sociales, hacerlas más sólidas, para un activismo más consolidado y riguroso. Creemos en la necesidad de mantener la teoría- sí la buena teoría- para entender las causas de esta sociedad absurda que tenemos. Y decidimos dedicarnos a ello entre la multiplicidad de tareas que necesita la transformación social. Modestamente, es una tarea más en la que esperamos ser útiles. Y nos planteamos permanentemente como hacerlo mejor. Ahora estamos intentando preparar el curso para el año próximo con algunas novedades...

A TAIFA le gusta considerarse un espacio abierto, plural, respetuoso con las personas que transitan por el mismo – a nadie, nunca que yo sepa, se le ha preguntado en TAIFA de donde viene o a qué grupo pertenece- y espero que siga siendo así. Flexible con las nuevas realidades –somos anteriores a los movimientos sociales recientes, pero los valoramos y queremos trabajar con ellos- pero, al mismo tiempo firmes en nuestros propósitos: Seguimos trabajando en el ámbito de la formación, especialmente en Economía, sin dejarnos distraer por otras tareas más inmediatas y, quizá, aparentemente más atractivas. Tenemos la voluntad de ir lejos, sin prisas, pero también sin pausas.

Taifa se ha ido haciendo, construyendo según las circunstancias. Nunca ha tenido planes previos. La idea era empezar a aprender, no creíamos que íbamos a consolidarnos ni durar tanto. Y hemos llegado aquí. No quiere tener ideas

seminari d'economia crítica. camins en el futur

TAIFA es realmente una obra colectiva. Iniciada por personas como Josep Manel, Nuri, Rosa, Vicky –que todavía están aquí con nosotras- mantenida y desarrollada por otras como Joan, Elena, Ivan, los Franciscos, José, Ramón, Guillem, Xabier, Mireia, Ferran, Toni, los Jordi (Berbis y Teixidor...) y tantos otros y otras que participan con ganas e ilusión en la misma. Algunos vamos declinando, como es mi caso, pero hay gente nueva que viene y cubre los huecos y mejora el personal –Xavi García, Oriol, Pau, todo el grupo de CIM, CEO, los nuevos en Aplicada e IEC. En TAIFA no hay problema de ‘sucesiones’. Casi siempre, pero desde luego desde hace ya mucho tiempo, TAIFA es la tarea de sus participantes... Todos hacemos TAIFA. Juntos seguiremos luchando, gestionaremos las discrepancias, seguiremos manteniendo la cerilla encendida. Es lo que más deseo para el futuro.

Nos esperan muchos temas importantes. No es hoy un día para hacer una lista, pero me gustaría mencionar algunos que surgen claros del trabajo de TAIFA en veinte años:

- Nos parece imprescindible luchar para responder a los problemas inmediatos que crea esta sociedad sin alma – la pobreza, la miseria, la pérdida de los derechos sociales, de los derechos laborales, en esta crisis- pero también la pérdida del sentido de la justicia, del consumismo, de la capacidad de participar en la sociedad, del capitalismo en todas sus etapas. Creemos que es necesario trascender este corto plazo y trabajar para transformar el capitalismo en otra sociedad. Con frecuencia son tareas que parecen sobreponerse, que pueden llevar a la confusión, difíciles de combinar. Y creo que necesitamos una conciencia de lo que supone este problema y una reflexión y análisis permanente sobre la misma, que nos ayude a conciliar ambas tareas, que sólo se irán resolviendo en la praxis.
- TAIFA quiere ser fiel a sí misma pero tiene una gran voluntad de estar al servicio de todos. Para ello necesita la autonomía y la independencia de TAIFA como TAIFA. Estamos convencidos, y espero vivamente que sigamos por esta línea, que para estar al servicio de todos los colectivos que lo soliciten, TAIFA tiene que ser autónoma e independiente de otras siglas. Si se uniera a algunas, dejaría de servir para quienes no son éstas. Ponemos nuestro modesto saber a disposición de todos los grupos de lucha, de transformación social. Y esta voluntad de estar a disposición de todos, exige nuestra autonomía. Por supuesto que muchos de los miembros de TAIFA pertenecen a distintos colectivos: movimientos sociales e incluso – horror para algunos- a algunos partidos. Es un elemento positivo que las personas se impliquen en movimientos específicos, pero TAIFA como tal, como

seminari d'economia crítica

planteamientos y de opciones.

- También tenemos que superar algunas tentaciones. La tentación de la eficacia corto plazo, a participar en los asuntos de actualidad, en la acción y ver sus resultados. De influir en los asuntos candentes de actualidad. TAIFA siempre ha seguido con calma, sin prisas y sin pausas, su plan de trabajo sin dejarse 'enlluernar' por los temas de candente actualidad. La formación es tarea de tiempo y codos. Tenemos que tener los objetivos claros y mantenerlos. Estamos donde estamos porque muchos participantes en TAIFA no se desanimaron, siguieron con el trabajo y la lucha. Somos conscientes de que somos tributarios de todos los que nos han precedido : Desde Espartaco a Snowden, pasando por Rosa de Luxemburgo y la Comuna de Paris, de tantos los militantes de muy diversas ideologías que dieron su vida por otra sociedad. No podemos tener prisa, pensar en resultados inmediatos. Tenemos que seguir luchando sin descanso –sin prisas pero sin pausas- manteniendo la cerilla encendida, aunque la luz que da no se note mucho en el corto plazo. TAIFA ha llegado a los 20 años porque nunca ha trabajado por resultados y, sobre todo, no ha tenido prisa en que se vean los mismos.

Finalmente, TAIFA sabe que vivimos tiempos oscuros, no va a ignorarlo, pero sueña con ser un colectivo alegre. Creo poder decir que una característica importante de TAIFA, un rasgo que le permite superar desencuentros y discrepancias, que los hay, es que en estos veinte años hemos desarrollado muchos afectos y una gran amistad entre nosotros. No es casualidad que hoy estemos tantos aquí reunidos. Incluso quienes por muchas causas dejaron TAIFA han venido a celebrar su fiesta. Y nos parece importante destacarlo como uno de los aspectos positivos más valiosos que hemos logrado. La lucha por la transformación es imprescindible en esta sociedad, y merece la pena dedicarse a ella con gran intensidad. En un mundo tan terrible como el actual es a veces difícil mantener la esperanza y la alegría Pero el empeño en la transformación de la sociedad tiene que llevar, y lleva, a una vida personal más rica, mas plena, más satisfactoria, más alegre. No es casualidad que el saludo más frecuente en TAIFA sea 'Salud y alegría'. Queremos una vida más alegre para todos, e intentamos empezar por nosotros mismos. No queremos militancias tristes. No podemos dejarle a este sistema que nos derrote en lo profundo de nuestras vidas. Estos son algunos de mis sueños. Si queréis, este es mi 'testamento' (aunque no me quiero jubilar del todo todavía). Tampoco los taifeños se dejarían impresionar por mi

seminari d'economia crítica gu. Passa alguns trancos anos, que me ha sido

enormemente satisfactorio pertenecer a TAIFA. Quisiera dar las gracias a todos los que habéis participado en tantos años de trabajo en TAIFA y desear que TAIFA siga siendo un modesto instrumento útil para luchar por la sociedad de nuestros sueños. Una sociedad justa, una sociedad sostenible, una sociedad de ilusiones, una sociedad donde nadie sufra necesidades materiales, hecha para todos con la participación de todos. Y alegre y esperanzada siempre. Gracias a todos y ¡Larga vida para TAIFA!

